Í-keng Tiàu-óan ê Hêng-iáⁿ

Hoanya KC

Chá-sî-á Pîn-tong ê ji̍t-thâu jo̍ah kah chhin-chhiūⁿ teh âⁿ hóe-lô, ji̍át hōng-hōng. Góa chhēng 1 niá khóng-sek ê se-bí-lơh, ơ-sek ê tn̂g-khờ. He sī góa cha-àm thiau-kang kéng..ê, mā m̄-chai ū hi̍h hong-sio̍k--bô. Chit 2 ji̍t-á khang-khòe khah chē, cha-mê bô êng kàu beh óa 11 tiám khah kàu chhù. Chē-lo̍h phòng-í, tê chiah phàu-hó, sûi-sî chiap tio̍h chhơ-tiong ê giô..ê Kong..a ê tiān-ōe, kóng Lāu-su í-keng khì--ah. Góa chi̍t-sî gōng-ngia̍h, hóan-èng bē kòe--lâi, chin kú khah ìn i chi̍t kù, "1 kò gó͘eh chêng, m̄-sī koh khòaⁿ i hó-hó?". Hit-sî ū 1 ê tơ-hi̍p, 4, 5 ê tông-o̍h sio-chio, chhōa bó-kiáⁿ tàu-tīn tī Pîn-tong ê pn̄g-tiàm chò-hóe kap lāu-su chia̍h-pn̄g. Kong..a kā góa kau-tài chi̍t kóa tāi-chì, kóng chiah òaⁿ khah chai, tāi-ke lóng tī gōa-tē teh thó-thàn, bē hù tn̂g--lâi, beh thok góa thè hit tīn chhơ-tiong ê ōaⁿ-thiap..ê pau pe̍h-pau khì kā lāu-su liam-hiuⁿ, koh hoan-hù kóng tio̍h ài pau-khia chiah ē ēng--tit. Góa kui mê lâng sîn-sîn, khùn bē lo̍h bîn.

Chhia sái kàu ūi, tùi tōa-lō͘ téng khòaⁿ tio̍h hāng-á lāi tah 1 ê pêⁿ-á, í-keng ū chi̍t kóa lâng ûi-lûi tī hia. Tōa-lō͘ téng se̍h kúi-nā lìn, chhōe bô chhia-ūi thang pha-chhia, oat-ji̍p-khì keh-piah bih-sih ê hāng-á lāi kā chhia chhah hō͘ hó-sè. Chit tah tī chhơ-tiong ha̍k-hāu āu-piah, sī sè-hàn chia̍p mơ-hui ê só͘-chāi, hāng-á-lō͘ oan-oan khiau-khiau, 2 pêng chôan sī iân-phiáⁿ tah ê thih-chhù. Lō͘-thâu bô se̍k ê lâng kiám-chhái kui-pơ mā lòng bē chhut--lâi. Góa ū kúi 10 nî bô koh ji̍p lâi chia--lah. Chá-chêng ê kì-tî iû-gôan chheng-chheng chhó-chhó. Bô jōa kú chiū oat kàu Lāu-su in tau.

Cha-hng tú-á chiah tah hó ê pêⁿ-á, phơ kui-ê n̂g-sek kiok-hoe, tiong-ng ū 1 ê Chû-chè Chèng-giâm sàng ê pián-á, téng-bīn ēng Hàn-jī siá "Pu̍t Kiàn Kong Hôa (佛見光華)". Lāu-su ê jîn-siōng kôan-kôan khòa tī téng-bīn. Bî-bî-á chhiò ê hêng-siōng kap 20 tang chêng chò góan pan tō-su ê sî, bô sím-mi̍h 2 iūⁿ, iū-koh sī hit khóan hō͘ lâng sa bô i teh siūⁿ siáⁿ ê thâu-bīn. Ū beh óa kui-pah lâng khiā tī hāng-á--ni̍h teh tán-thāi kò-pia̍t-sek ê khai-sí. Góa chi̍t kàu ūi khòaⁿ hiah chē chheⁿ-hūn-lâng, tio̍h sì-kè chîn khòaⁿ ū se̍k-sāi ê--bô. To-sờ lâng khòaⁿ--khí--lâi sī Lāu-su ê tông-sū. Pâi tī bóe--á ū 1 kûn siàu-liân-lâng, khah bô 50 ê, li̍át chòe 2 pâi chin chéng-chê, èng-kai s ī Lāu-su chit-má teh chò tō-su hit pan chhơ-tiong-seng. Chiòng-lâng bīn iu-iu, lóng chhēng àm-sek ê T-shirt, chhiú-ńg pín 1 tè môa-se, chin kám-sim teh kā Lāu-su tòa-hà. Lāu-su kàu 1 nî chêng in-ūi sin-thé koh-iūⁿ sin-chhéng thè-hiu chìn-chêng, lóng iáu-kú teh chò tō-su, chò chêng-chhiam teh khan-kà ha̍k-seng. Kap i kāng chu-chhim ê lāu-su m̄-sī thè liáu-liáu, bô chá tio̍h seng-koaⁿ chò hāu-tiúⁿ chú-jīm--ah. Bô lâng chhiūⁿ i í-keng 60--ah, koh giám-ngē kian-chhî chhin-sin chòe-iūⁿ, chiàu-kò ín-chhōa ha̍k-seng.

Lêng-tn̂g lāi lâng chē kah bóan-bóan. Siōng lāi-té ū Lāu-su ê hàu-lâm, hàu-lú, tì kám-thâu, chhēng môa-á-saⁿ, ba̍k-khơ âng-âng, ba̍k-sái khòa tī ba̍k-kîⁿ. 2 pêng-bīn ū kok-kài sàng--lâi ê bóan-liân. Kàu taⁿ koh bô hoat-tō͘ siong-sìn, Lāu-su í-keng lī-khui lán ê sè-kài! Chêng chi̍t chām-á sui-bóng khòaⁿ--khí--lâi ū sió-khóa siān-siān, m̄-kú kóng-ōe iû-gôan chin ū giánkhì, sim-chêng iáu-kú kāng-khóan an-lo̍k. Mn̄g i kóng pēⁿ-chêng án-chóaⁿ, i ēng siāng 1 iūⁿ ê chhiò-iông kā góa kóng, i ê thé-la̍t, cheng-sîn lóng chin-hó, bô hôan bô ló. Tùi kū-nî khai-sí, i tio̍h tī tōa-pēⁿ-īⁿ teh chiap-siū hòa-ha̍k tī-liâu kap tiān-liâu. Chhut-chhut-ji̍p-ji̍p pēⁿ-īⁿ iā ū kúi-nā pái. Ta̍k-pái tòa-īⁿ ê sî, lóng ē lâi kā góa âi-sah-chuh.

Sì-kè siòng chin kú, khì chîn tio̍h Sún-koaⁿ. Chit ê tông-o̍h si̍t-chāi hō͘ lâng bô hoat-tō͘ khòaⁿ siám--khì. Chhơ-tiong sî-á to sè-lia̍p-chí, bô siūⁿ kàu ko-tiong í-āu, chi̍t ē chhiú tiòng kôan ná tek-ko, lò-kha koh sán-thiu. I òan-thàn thiⁿ-kong bô kong-pêⁿ, 1 sì lâng kàu-io̍k ha̍k-seng m̄ bat thêng-hioh ê Lāu-su ē chiah-ni̍h kín tio̍h khì--ah. I kóng i chit-má ka-kī teh chò lāu-su, chhiâng-chāi thê-chhéⁿ ka-kī ài o̍h Lāu-su hit khóan ia̍t-le̍k, bē-sái ū chi̍t-ba̍k-nih ê nōa-le̍h.

Chhơ-tiong ê sî, khì hō͘ lâng pun tī "Kok-ga̍k-pan", pan--ni̍h ū chi̍t pòaⁿ cha-bó tông-o̍h. Tng teh tn̂g-tōa-lâng, tùi cha-bó chin ū chhù-bī. M̄-kú sió-ha̍k tùi 3 nî khai-sí tio̍h lóng sī chôan thûi-á ê cha-pơ pan, m̄ chai beh án-chóaⁿ kap cha-bó gín-á tàu-tīn, sim-lāi kám-kak in sī chiok kî-kòai ê tōng-bu̍t. Lēng-gōa 1 hong-bīn, cha-pơ kap cha-bó tiong-kan hit-chióng chih-chàn bē-tiâu ê bê-he̍k koh hō͘ lâng sim-koaⁿ-thâu chiūⁿ-iah-iah. Chit khóan mâu-tún ê sim-chêng, hō͘ 15-hòe sò-

sèng ê góa phái^{n}-sè tńg siū^{n}-khì. Put-sî kap cha-bó tông-o̍h oan-ke, kóng in ài khàu ài sai-nai, gâu lé gâu phi^{n}-kàm..lâng. Ū 1 pái kìm bē tiâu, tī chiòng-lâng ê bīn-chêng kā in chhoh kah háu. Ū lâng khì pò-bé-á. Keh-ji̍t tú kàu hâu, chheh-pau iáu bē khn̂g hó-sè, tio̍h hō̤ Lāu-su hiàm khì kàu-sek thâu-chêng. Phi̍t! Phia̍k! Chià^{n}-bīn pa, tò-bīn siàn. Hiông-hiông 2 ē lâi, chha chi̍t sut-á khiā bē tiâu. Tng-sî kiông beh kap i pià^{n}, m̄-bat án-ne hō̤ lâng lêng-ji̍o̍k--kòe.

Bóe-chhiú Lāu-su kā góa kóng hit 2 ê sī ūi-tio̍h góa hó, koh kóng āu ha̍k-kî beh hō̤ góa chò pan-tiú^{n}. Mā m̄-chai án-chóa^{n}-iū^{n}, tùi hit-tia̍p khí, góa chông ná chhin-chhiū^{n} piàn 1 ê lâng kāng-khóan. Kòe-khì hòng-tōng bô tiā^{n}-tio̍h ê chhit-thô kiá^{n}, chóan-tńg chò kut-la̍t, hiòng-siōng ê gín-á. Pún-té hō̤ pē-bú hôan-ló, ha̍k-hāu lāu-su chhau-sim, sêng-chek àu-kô-kô, sòa chi̍t-ē-chhiú peh chhiū^{n} ha̍k-hāu ê "bêng-lū-pn̂g", gó̤eh-gó̤eh nî-nî lóng sī "chu-iu-seng". Lēng-gōa iā khai-sí ē-hiáu khì sioh pan--nı̍h ê cha-bó tông-o̍h, iā tit-tio̍h in ê gôan-liōng, siū-tio̍h in ê tùi-tiōng.

Lāu-su put-sî tio̍h ēng góa chò iū^{n}, kā pan--nı̍h ê lâng kà-sī, kóng góa ta̍k-ji̍t àm-mê tha̍k-chheh kàu 1,2 tiám bô thêng-khùn, kóng góa tùi phái^{n}-kiá^{n} piàn-chò thong-lâng o-ló, kóng góa ē-hiáu kap lâng kau-pôe, ū chò thâu-lâng ê pān-sè. Ū-sî hō̤ i kóng kah put-chí-á phái^{n}-sè. Sim-lí ha̍k-chiá kóng liáu chin khak-si̍t, lâng chin-chià^{n} ē po--tit, ū po ū chìn-pō̤, jú po jú phah-pià^{n}, chiū án-ne góa tek-khak sūn-lī tī jîn-seng ê lō̤-thêng. Āu--lâi góa ē-sái ū tām-po̍h-á tāi-chì chò ē hó-sè, tio̍h ài kám-siā Lāu-su ê khan-kà.

Su-hōe it-ti̍t teh hoah-sia^{n}, ho-hiàm kok-jîn chiàu i ê tan-ūi ji̍p khì lêng-tn̂g lāi-té chè-pài. Gōa-bīn ê lâng chū-tōng pâi-lia̍t chò kui-pâi. Góa kap Sún-koa^{n} bô khòa^{n}-tio̍h pa̍t ê tông-o̍h, iā bô thia^{n}-tio̍h teh kiò ha̍k-seng tāi-piáu, chí-hó tòe Chho-tiong pō̤ ê lāu-su chò-hóe ji̍p--khì. Chho-tiong pit-gia̍p chêng kúi tang bô êng teh tha̍k-chheh, ha̍k-gia̍p ôan-sêng í-āu ji̍p-khì siā-hōe kap lâng pôa^{n}-nóa, mî-nōa tī kò-jîn sió-sió ê sū-gia̍p lī-ek lāi-bīn, iā bô-thang khì chhōe Lāu-su. Tâ^{n} tī-teh kòe "Khong-kiá^{n}-chiat"(ta̍k-nî ê 9 gó̤eh 28) chiah kā i kià 1 tiu^{n} khah-phì^{n}. Ta̍k-pái tńg-khì kò-hiong chìn-chêng lóng ē siū^{n} kóng it-tēng ài khì khòa^{n}..i, m̄-kú chia chhòng, hia kóa^{n} iáu-sī bô hoat-tō̤ khì kā khòa^{n}.

Lāu-su kà Eng-bûn ê chiau-pâi: "Tóng-chhû chia ING pián chhn̂g chín-sîn-sú (動詞加 ing 變進行式)" put-sî tī náu lāi-té teh sé̍h. Lāu-su sàng..góa hit pún Gû-tin Eng-Eng Sû-tián sui-bóng hō̤ góa hian kah phòa-kô-kô, iáu-kú kā i sioh-miā-miā, m̄-kam pàng hiat-ka̍k. Lāu-su tī hit ê Eng-gí Kàu-ha̍k koh thêng-liû tiàm "Lâi chiáu COME, chhí chiáu GO (來叫 COME, 去叫 GO) " ê sî-tāi, ē-hiáu kà ha̍k-seng ēng Eng-gí lâi o̍h Eng-gí sī siong-tong sian-chìn ê chò-hoat. Hit-chūn péng sû-tián sī 1 hāng tōa tāi-chì, beh chhâ-khó 1 ê Eng-gí sû, khòa^{n} bô i ē-bīn ê kái-soeh, tio̍h koh péng lēng-gōa 1 ia̍h chiah bat hit-ê ì-sù. Ū-sî péng kúi-nā ia̍h, iû-gôan m̄-chai gôan-pún hit-ê sû. Chin liáu kang, m̄-kú tùi chit khóan hùn-liān sòa hō̤ góa pôe-ióng chhut ēng Eng-gí su-khó ê lêng-le̍k. Bóe-chhiú góa koh ū ki-hōe liān-si̍p pa̍t-khóan gí-giân, koh-lâi khai-sí jīn-bat ka-kī ê bó-gí, lóng bô ēng hoan-e̍k ê hoat-tō̤ o̍h. Chin-chià^{n} sī ū 1 ê hó lāu-su, iâ^{n} kòe tha̍k 10 tang chheh.

Thia^{n} Sún-koa^{n} teh kóng, chìn-chêng 1 ji̍t khì thàm lāu-su in tau, kóng i beh khì ê hit-kúi-ji̍ t, chhù--nı̍h ê lâng bô hoat-kiàn sím-mi̍h koh-iū^{n}, iû-gôan ū kóng ū chhiò. Hit-ji̍t ē-pơ, sé sin-khu liáu-āu, chē tī phòng-í teh khòa^{n} tiān-sī. Ū chi̍t-táu-kú ê sî-kan lóng bô chhut-sia^{n}. Chhù--nı̍h ê lâng óa-kīn kā khoà^{n}, í-kēng bô khùi kòe-sin--ah. Khòa^{n} i ê bīn-iông bô liú-khiok, kha-chhiú bô khiú-la̍k, chin pêng-an lâi pia̍t-sè. Lāu-su hì-gâm hit-jiah, siong-tong óa-kīn sim-chōng, kiám ē-sī chò chē pái ê tiān-liâu chông khì hāi tio̍h sim-chōng, hiông-hiông tī hit-ji̍t lâi tiā^{n}--khì? Lāu-su 1 sì-lâng khan-kà ha̍k-seng ū mê-kak, chīn pún-hūn kàu-ke̍k, ē-sái kóng sī ū tam-tng ê lâng. Án-ne bô thòng bô khó, bô hôan bô ló lâi óng-seng, sǹg-sī lán chiah-ê sī-sè ê tōa an-ùi. I khì-kàu Thian-kok tiā^{n}-tio̍h ē-siū Thi^{n}-pē ê thià^{n}-thàng.

”Ngáu, ngáu, ngáu” m̄-chai kám-sī hō̤ hiān-tiû^{n} ê sng-im, hà-gá̍k kiáu-chhá--tio̍h, lāu-su chhī ê kúi-chiah kun-iōng-káu sòa hiông-hiông chhut-sia^{n} pūi. Lāu-su ke̍k ài chhī káu-á. Tùi kúi 10 tang chêng góa koh teh tha̍k chho-tiong ê sî, i tio̍h put-sî khiâ ơ-tó-bái, khan 2 chiah pun-nn̂g-káu (tio̍h-sī kun-iōng-káu, góan chit kak-sì lóng kiò-chò pun-nn̂g-káu, lia̍h-chò kò pîn-nn̂g-chhiū..ê). Ū-sî Eng-gí-khò kóng kah chi̍t poà^{n}, i tio̍h kóng-khí chióng-chióng chhī káu ê tāi-chì. Kì-tit siōng kài chhim..ê sī i kóng kun-iōng-káu nā teh pí-sài ê sî, pêng-sím ê tiōng-tiám ài khòa^{n} lān-hu̍t 2 lia̍p

ū chiâu-chn̂g--bô. Ū ê káu seⁿ-liáu thé-thài chin ióng-béng, mo̍-sek chin kim-ku̍t, m̄-koh ē-sin kiám 1 liap. Chit khóan káu hó khòaⁿ bô lō͘-ēng, bē seⁿ..ê khah chē, iā gâu seⁿ gâm. Hit-sî kám-kak hó-sn̂g, theh-lâi chò gī-niū, bóe--á tha̍k khah chē chheh chiah chai hiah-ê káu m̄-sī chin chiàⁿ khiàm 1 liap, sī khiā-sn̄g lān-hu̍t-á pún-té chhàng tiàm pak-tó͘ lāi, tī beh chhut-sì hit sî tùi kái-piⁿ-kau liàn--chhut--lâi, lak-lo̍h tī lān-pha lāi-bīn. Ū..ê nā seⁿ-chiâⁿ bô sūn-sū, lâu-tī pak-tó͘--nı̍h, khióng-kiaⁿ bē seⁿ-thòaⁿ, koh ē tùi hit liap̍ lān-hu̍t-á tī pak-lāi seⁿ-chhut gâm--lâi. Koh ū kiàn-pái nā khì lāu-su in tau, lóng ē gán-tio̍h mn̂g-pang hit-tè kim-pâi, téng-bīn ōe 2 liap̍ káu-thâu khah hiong-ok Chîn Siok-pó kap Ùi Tî-kiong. Iáu bōe ji̍p-mn̂g tio̍h thiaⁿ-tio̍h kúi-nā chiah káu khòng-khòng pūi, hiáng kah kiông beh kiáu-chhá tē-ki-chú, kiaⁿ-tōng thó͘-tē-kong.

I siàu-liân sî ū kóan-hùn kòe lô͘-môa, ơ-káu kap ơ-niau lóng ū chih-chiap, iā ū liān-kòe kha-chhiú. Chhơ-tiong pō͘ hiah-ê tōa-bóe chhit-thô ha̍k-seng jiá sū kiáu-jiáu, lóng ài chhiáⁿ i chhut-bīn pôaⁿ-nóa. I tiāⁿ kóng nā ū 1 ki ke-si-thâu-á, 1 chiah káu, 1 phìⁿ chhiûⁿ-piah, koh khah chē tùi-te̍k lâi ûi, beh phah, i iā bô kiaⁿ. I ê eng-hiông khì-khài chhim-chhim lâi éng-hióng kāng phiau-phiat ê góa.

Beh chhut lêng-tn̂g ê sî, o̍at-thâu koh gán-chi̍t-ē Lāu-su. I ná chhin-chhiūⁿ bî-bî-á gîn góa, kài-sêng teh kóng, "góa chit-sì-lâng ê chek-jīm í-keng soah, ē-sái thêng-hioh--ah. Koh lâi ōaⁿ lí--lah. Lí ài khah bián-kióng--teh.” Tī sái-chhia tn̂g-khì chhù ê lō͘--nı̍h, lō͘-piⁿ ê iâ-chí-chhiū bān-pho tī bî-bî-á hong--nı̍h. Aih! Chit-ê sè-kài koh kiám 1 ê koan-sim..góa, thiàⁿ-thàng..góa ê lâng--lah. Jîn-sè-kan kiâⁿ 1 chōa, chhim khai-sí iù-chíⁿ, ài lâng khan-kà, tiàm sī-tōa ê ìm-n̂g ē tióng-sêng. Nî kú gó͘eh chhim, ka-kī ióng-chòng, lāu-hòe-lâng sòa hio̍h lo̍h hoe siā. Bô tiuⁿ-tî ka-kī liâm-piⁿ chiâⁿ-chò sī-tōa--ah. Sim-lāi siàu-liām thiàⁿ-sioh..góa ê kòe-óng-chiá, ū pah-hun ê kám-khài. Koh kiaⁿ-hiâⁿ ka-kī bô hit hō͘ phín-liāu ē-tit-thang tí-tng thôan-thóng sòa-chiap ê tāng-tàⁿ. Khòaⁿ-tio̍h sin-piⁿ sè-hàn gín-á teh hai-hai-chhiò, teh phiàng-phiàng-háu, iā kám-kak ka-kī khiā--chhut--lâi chò chêng-chhiam ê sî í-keng kàu.

Siân-pái ê hêng-iáⁿ í-keng tiàu-óan, bāng in tì-ìm chiah-ê chhiⁿ-chhioh ê sī-sè, ē-sái pêng-pêng an-an sêng-tióng tōa-hàn, chiâⁿ-chò ē thun-lún, ū tam-tng ê Tâi-ôan-lâng.